

تفاهمنامه کاوش باستان‌شناختی متروی بافت تاریخی شیراز ملغی شد

رئیس پژوهشگاه میراث‌فرهنگی و گردشگری در نشست خبری صبح دیروز خود با خبرنگاران از ملغی شدن تفاهمنامه سه‌جانبه پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری و شهرداری با دانشگاه هنر شیراز در پروژه کاوش باستان‌شناختی ایستگاه متروی بافت تاریخی شیراز خبر داد و گفت: دیگر تفاهمنامه سه‌جانبه‌ای میان پژوهشگاه میراث‌فرهنگی و گردشگری و دانشگاه هنر شیراز و شهرداری آن شهر وجود ندارد و رئیس دانشگاه هنر شیراز نیز حق هیچ‌گونه اظهارنظری درخصوصی کاوش‌های باستان‌شناختی در حال انجام در بافت تاریخی شیراز را ندارد.

محمدابراهیم زارعی، با اعلام اینکه طرف‌های این تفاهمنامه بدون اطلاع پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری آن را دستکاری کردند، افزود: پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری تنها با سرپرست کاوش‌های باستان‌شناختی بافت تاریخی شیراز همکاری دارد.

به گزارش همشهری، اظهارات محمدابراهیم زارعی پس از آن صورت گرفته است که چگونگی کاوش‌های باستان‌شناختی متروی بافت تاریخی شیراز و سرنوشت اشیای یافت‌شده در این کاوش که به دانشگاه هنر شیراز تحویل داده شد با ابهامات جدی مواجه شده است و اکنون رئیس پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری از ملغی شدن تفاهمنامه سه‌جانبه‌ای که در ۲ مرحله با دانشگاه هنر شیراز و شهرداری آن شهر منعقد شده بود خبر داد. پیش‌تر برخی افراد حاضر در کاوش‌های باستان‌شناختی متروی بافت تاریخی شیراز به رسانه‌ها خبر داده بودند که کاوش‌های باستان‌شناختی به دوره قاجار و زنده‌ی رسیده است و ۲۰سکه تاریخی نیز از این کاوش‌ها به‌دست آمده که به جای تحویل دادن به یگان حفاظت میراث فرهنگی، تحویل دانشگاه هنر شیراز شده است. با این حال ستار خالدیان، رئیس دانشگاه هنر شیراز در گفت‌وگو با ایلنا این موضوع را رد کرده و گفته بود که هیچ‌چیز ارزشمندی از کاوش‌ها به‌دست نیامده است.

میثم نیکراد، سرپرست کاوش‌های باستان‌شناختی متروی بافت تاریخی شیراز نیز به رسانه‌ها گفته بود که تاکنون کاوش باستان‌شناسی هدفمندی در بافت تاریخی شیراز انجام نشده و اطلاعات ما از توالی تاریخی و لایه‌های باستانی در بافت تاریخی کلاش‌نهر شیرا بسیار ناچیز است. محمدابراهیم زارعی، رئیس پژوهشگاه میراث‌فرهنگی و گردشگری کشور، روز گذشته به خبرنگاران گفت: از همان ابتدا نیز تفاهمنامه‌ای میان این پژوهشگاه و دانشگاه هنر شیراز و شهرداری آن شهر وجود نداشته و تنها یک پیش‌نویس در زمان مدیریت گذشته پژوهشگاه با شهیرداری و دانشگاه هنر شیراز نوشته شده است که این پیش‌نویس بدون اطلاع پژوهشگاه و دستکاری قرار گرفته و در سایت‌های خبری منتشر شده است که البته همین

پیش‌نویس هم از نظر ما به‌هیچ‌وجه مورد تأیید نبوده و نیست. او اعلام کرد: تفاهمنامه سابق کم‌کم است و ارزشی ندارد و در حال حاضر هم تفاهمنامه‌ای وجود ندارد. چون وقتی محوطه را بررسی کردیم متوجه شدیم نیازی به انعقاد تفاهمنامه نیست. رئیس پژوهشگاه میراث‌فرهنگی و گردشگری تأکید کرد: مسئول کاوش‌های باستان‌شناسی در شیراز، پژوهشکه باستان‌شناسی پژوهشگاه میراث فرهنگی است و ما کسی را به‌عنوان سرپرست کاوش انتخاب کردیم که از گروه شورای پژوهشی پژوهشکه باستان‌شناسی تأییدیه گرفت و در حال حاضر عضو هیأت علمی گروه باستان‌شناسی دانشگاه هنر شیراز است.

او با اعلام اینکه همین امروز کاوش‌های باستان‌شناسان به دوره قاجار رسیده است، ادامه داد: در این مدت آثاری که به‌دست آمده است مربوط به دوره پهلوی دوم و اواخر پهلوی اول بود و براساس گزارش‌هایی که امروز به‌دست ما رسید آثار به دوره قاجار رسیده است. زارعی اعلام کرد: آثاری که در تراشه‌های باستان‌شناسان به‌دست آمده شامل قطعات سفال لعابدار و بدون لعاب و چندین سکه مربوط به دوره پهلوی دوم به اضافه فلزوسی است که هم‌اکنون برای اینکه مشخص شود مربوط به چه دوره‌ای است در حال پاکسازی است. زارعی گفت: باستان‌شناسان حق دارند اشیایی را که به‌دست می‌آورند مورد مطالعه قرار دهند، عکس‌برداری و طراحی کنند و براساس آیین‌نامه دولت سرپرست کاوش می‌توانند یک‌ماه آثار را به‌منظور مداخله و بررسی در اختیار داشته باشند.

خاک جزیره هرمز ثبت ملی می شود

برداشت خاک رنگی جزیره هرمز در نوروز امسال جنجالی به پا کرد که محاصل آن دارد به نفع جزیره تمام می‌شود. در تعطیلات نوروز امسال، تعداد زیادی از گردشگران در نبود نظارت و فرهنگسازی، کیسه‌های خود را از خاک هرمز پر کردند؛ خاکی که شاید چند روزی مهمان خانه‌هایشان باشد و بعدراهی زباله‌دان می‌شود. بعد از رسانه‌ای شدن میزان تخریب گردشگران در جزیره، پوششی به این افتاد که تا به امروز ۱۰۰ نفر در آن شرکت کرده‌اند و خاک را با پست برگردانده‌اند.

حبیب مسیحی تازبانی، مدیر کل محیط‌زیست استان هرمزگان با اعلام این خبر گفت: بیش از ۱۰۰ نفر از مردم کشورمان خاکی را که در سفرهای نوروزی و یا در گذشته از جزیره هرمز برده بودند به اداره کل محیط‌زیست هرمزگان پست کرده‌اند. ما این خاک را به‌زودی به آن جزیره بازمی‌گردانیم. ساحل تفره‌ای هرمز از بین نرفته و باخوردگی آن در تصاویر این‌طور نشان می‌داد که خاک از بین رفته که این گونه نیست. با این حال از همه هموطنانی که با احساس مسئولیت در این پوشش مشارکت کرده و خاک را به اداره کل محیط‌زیست هرمزگان پست کرده‌اند قدردانی می‌کنیم. در همین حال، وزیر میراث فرهنگی و گردشگری اعلام کرد که قرار است این خاک ثبت ملی شود. سیدرضا صالحی امیری گفت: حساسیت ایجادشده در جزیره هرمز بقی است، ولی ما این جزیره هرمز مسئولیت حقوقی نداریم و ساحل هرمز هنوز ثبت ملی نشده است. با اتفاقاتی که افتاد ما به‌دنبال ثبت ملی این جزیره و خاک آن منطقه هستیم.

۶۶ درصد تالاب‌ها کانون گرد و غبار شده‌اند

شپنا انصاری، رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست: ۶۶درصد تالاب‌های کشور به کانون گرد و غبار تبدیل شده‌اند. میانگین بلندمدت بارندگی در کشور حدود ۱۳درصد و منابع آب تجدیدپذیر کشور به‌علت افزایش دما حدود ۲۷میلیارد مترمکعب کاهش داشته است.

گروه سرزمین من

درست در بېحېوه مذاکرات ایران و آمریکا در هفته گذشته

هجوم گردوغبار به کشور هفته گذشته، خوزستان و فارس را درنوردید و بخشی از آن به تهران هم رسید.

وضعیت امسال را چطور پیش‌بینی می‌کنید؟

علی محمد طهماسبی‌بیرگانی، دبیر ستاد ملی گردوغبار: همانطور که پیش‌بینی کرده بودیم، با توجه به کاهش و پراکنش نامناسب باران در سال آبی در داخل و کشورهای همسایه، امسال به لحاظ غبار خیزی وضعیت مناسبی نخواهد بود و بارندگی و پراکنش آن نقش غیرقابل انکاری بر شدت و تکرار گردوغبار دارد. در سالی که کمبود بارش و پراکنش نامناسب بارندگی در غرب آسیا و آسیای میانه داشته باشیم، شدت و تکرار گردوغبار را انتظار داریم. بر این اساس، پیش‌بینی می‌شود از ناحیه کانون‌های گردوغبار همسایه‌های غربی و شمال شرقی در فصل‌های بهار و به‌ویژه تابستان، رخدادهای دیگری را در کشور شاهد باشیم.

با توجه به پیش‌بینی افزایش شدت گردوغبار در بهار و تابستان، هجوم ریزگردها چه تأثیری بر شهرها و روستاهای ایران دارد؟

علی درویشی، متخصص گردوغبار و پایش تخریب سرزمین: کانون‌های گردوغبار از غرب آسیا، عراق و سوریه، قسمت‌هایی از اردن و برخی مواقع عربستان بر شهرهای ایران تأثیر می‌گذارند. در جدیدترین تحقیقاتی که طی ۳سال گذشته انجام دادیم، ۲۲هزار نقطه مولد توفان گردوغبار را در کل منطقه شناسایی کردیم که ۸هزار نقطه آن در ایران و ۱۴هزار نقطه در کشورهای منطقه هستند. از سوی دیگر، خشکسالی ناشی از کمبود بارش (خشکسالی اقلیمی) را امسال در منطقه به‌ویژه در عراق و سوریه شاهد بودیم که این موضوع تاحد زیادی کانون‌های مولد گردوغبار را فعال کرده است. با توجه به خشکسالی‌هایی که ما در سال گذشته به لحاظ اقلیمی داشتیم طی ۴ماه آینده خشکسالی اقلیمی به فعالیت‌های کشاورزی هم تسری پیدا می‌کند و آن موقع پیش‌بینی می‌شود استان‌های ایلام و خوزستان تحت تأثیر کانون‌های گردوغبار عراق و شرق سوریه قرار بگیرند. البته توفان‌های گردوغباری که کشور ما را تحت تأثیر قرار می‌دهند عمدتاً در تغییر فصل اتفاق می‌افتند؛ یعنی در زمان‌هایی که از زمستان به بهار و از تابستان به پاییز می‌رسیم این پدیده‌ها رخ می‌دهند. توفان گردوغباری که برمی‌خیزد آنگاه با جبهه‌های باد همراه شود،

نتایج جدیدترین تحقیقی که باهمکاری دانشگاه‌هایی از چین و کویت در بحث کاهش منابع آب و افزایش گردوغبار انجام دادیم نشان داد که سهم تغییر اقلیم در ایجاد شرایط کنونی ۱۴/۵درصد و سهم سدسازی‌های ترکیه ۴۳درصد است

“

که نگاه رسانه‌ها خیره به اخبار سیاسی بود، نخستین هجوم گردوغبار به ایران از کانون عربستان وارد ایران شد و گردوخاک را بر سر خوزستان، ایلام و بوشهر آوار کرد. دامنه این غبار به انداز‌های بود که منجر به فعال شدن چشمه‌های انتشار گردوغبار داخلی هم شد و گستره گردوخاک را به جزیره کیش، شیراز

۲۷۰ میلیون هکتار

مساحت کانون‌های خارجی تولید ریزگرد است

۴۶ میلیون هکتار

مساحت کانون‌های داخلی تولید گردوغبار است

۱۲۷ میلیون تن

گردوغبار، سالانه در کانون‌های خارجی گردوغبار تولید و روانه برخی شهرهای ایران می‌شود

۱۰ میلیون تن

گردوغبار، سالانه در کانون‌های داخلی گردوغبار تولید می‌شود

۶کشور

ترکمنستان، عراق، افغانستان، پاکستان، امارات و عربستان با دارا بودن کانون‌های بحرانی تولید ریزگرد، پر شهرهای ایران تأثیر می‌گذارند

آبیاری فضای سبز تهران با پساب

زهره عبادتی، معاون اداره کل حفاظت محیط‌زیست تهران: استفاده از پساب به‌جای آب شرب در آبیاری فضای سبز کامی مؤثر در کنترل فرونشست زمین و حفاظت از سفره‌های آب زیرزمینی است. البته هیچ تصفیه‌خانه‌ای بدون نظارت محیط‌زیست اجازه تزریق پساب به فضای سبز را ندارد.

هجوم گردوغبار تشدید می‌شود

بررسی افزایش کانون‌های گردوغبار کشور در نشست تلویزیون همشهری

طهماسبی‌بیرگانی، رئیس ستاد ملی گردوغبار نیز برای نخستین‌بار جدیدترین آمار کانون‌های داخلی گردوغبار را از تریبون همشهری اعلام کرد و گفت: متأسفانه گستره کانون‌های گردوغبار در ایران از ۲۵میلیون هکتار در سال ۹۸ به ۴۶میلیون هکتار در سال گذشته رسیده است.

و حتی تهران نیز رسانند. علی درویشی‌بلورانی، متخصص گردوغبار و پایش تخریب سرزمین، از کارشناسان مهمان تلو یون همشهری، دیروز اعلام کرد اگر برنامه‌های مقابله با گردوغبار با همین رویکرد ادامه یابد، ایران در آستانه وضعیت خطرناک در موضوع هجوم گردوغبار قرار می‌گیرد و علی‌محمد

در جدیدترین تحقیقاتی که طی ۳سال گذشته صورت گرفته

۲۲هزار نقطه مولد توفان گردوغبار در کل منطقه شناسایی شده که ۸هزار نقطه آن در ایران و ۱۴هزار نقطه در کشورهای منطقه واقع شده‌اند

“

به‌نظر من تمرکز اقدامات لازم برای تطبیق با شرایط کم‌آبی باید در این زمین‌ها انجام شود. بستر خشکیده رودخانه‌ها و تالاب‌ها از دیگر مناطقی هستند که باید در اجرای اقدامات اصلاحی بیش از سایر مناطق مورد توجه قرار بگیرند. تأکید می‌کنم کاری که در کنار اقدامات اصلاحی منطبق با هر منطقه باید صورت بگیرد، این است که جزئیات اقدامات طرح‌ها شناسنامه‌دار شوند تا در دسترس دانشگاهیان قرار بگیرند.

گردوغبار کانون‌های غبارخیز برون‌مرزی چندین‌بار علاوه بر دیگر مناطق ایران، به تهران هم رسیده است. **تهران هم از چشمه‌های غبارخیز داخلی تأثیر می‌پذیرد.** **شرایط پایتخت را چگونه از زبایی می‌کنید؟ چه اقداماتی برای مقابله با توفان‌های گردوغبار در پایتخت لازم است؟**

علی درویشی، متخصص گردوغبار و پایش تخریب سرزمین: تهران هم از کانون‌های خارجی و هم داخلی گردوغبار تأثیر می‌پذیرد. تأثیرپذیری از کانون‌های خارجی در پایتخت بسیار نادر است و توفان گردوغبار در این کلاشهر ممکن است ۲ یا ۳بار در سال رخ دهد. بزرگ‌ترین خطری که تهران را تهدید می‌کند کانون‌های تولید و انتشار گردوغبار دشت قزوین، نظر آباد و مناطق تخریب‌پذیری است که اطراف پایتخت را احاطه کرده‌اند. با توجه به اینکه تغییرات اقلیمی، باد و توفان‌های شدید تهران را تهدید می‌کنند، به نظر من، بهترین کاری که برای تهران می‌شود انجام داد اجرای اقدامات اصلاحی و سرمایه‌گذاری روی دشت قزوین و منطقه نظرآباد است. سال گذشته سازمان بین‌المللی فائو یک پروژه ۵کشوری برای ایران، عراق، الجزایر، چین و مغولستان تعریف کرد که من هجری قسمت ایران بودم. در این پروژه بزرگ، راهکارهای مدیریتی قبل، حین و بعد از وقوع را ارائه کردیم و به‌صورت سند معتبر بین‌المللی آن را در اختیار همه قرار دادیم. این سند روی سایت فائو نیز وجود دارد. این اقدامات شامل همکاری بین سازمان‌ها و تقسیم وظایف بر اساس قیل، حین و بعد از توفان گردوغبار است. قبل از وقوع مربوط به اقدامات سازمان منابع طبیعی است، حین وقوع مربوط به اوزانس، هلال احمر و بیمارستان‌ها و بعد از وقوع توفان گردوغبار هم مربوط به نظارت سازمان محیط‌زیست می‌شود.

و گردوغبار تولید و منتشر می‌کنند. بعضی از کانون‌ها نیز مثل تالاب‌ها ناشی از فعالیت‌های مستقیم انسانی هستند. زمانی که حقایق داده نشود، غبارخیزی تالاب‌ها افزایش پیدا می‌کند. از همه مهم‌تر اراضی کشاورزی هستند. براساس مطالعاتی که در سال‌های گذشته انجام شد، ۱۵میلیون هکتار از مساحت کانون‌های گردوغبار داخلی مربوط به مراتع فقیر هستند که علاوه بر خشکسالی و تغییر اقلیم، چرای دام در فقیر شدن این مراتع تأثیر گذار بوده است؛ ضمن اینکه اراضی کشاورزی هم روی تولید و انتشار گردوغبار نقش دارند؛ بنابراین پکیی از علت‌های اصلی، مدیریت منابع آب است که باید در این زمینه چاره‌اندیشی شود.

چه اقدامات اصلاحی برای کاهش مساحت کانون‌های تولید گردوغبار انجام شده است؟

علی محمد طهماسبی‌بیرگانی، دبیر ستاد ملی گردوغبار: در فاصله ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۴ حدود ۲،۵میلیون هکتار اقدامات مدیریتی و اصلاحی روی کانون‌های بحرانی و شدید داخلی انجام دادیم که با این اقدامات از شدت غبارخیزی آن کاسته شد. ۲،۵ میلیون هکتار را نمی‌توانیم از ۴۶میلیون هکتار کم کنیم.

سال‌هاست که ایران در گیر پدیده گردوغبار است و برنامه‌های مختلفی هم برای کاهش مساحت یا کاهش کلاس غبارخیزی کانون‌های گردوغبار داخلی به اجرا در آمده است، اما با این حال، طی ۵سال اخیر مساحت این کانون‌های تولید ریزگرد ۱۱میلیون هکتار افزایش پیدا کرده. چرا این برنامه‌ها به نتیجه نرسیده است؟

علی درویشی، متخصص گردوغبار و پایش تخریب سرزمین: آقای طهماسبی عنوان کردند که اقداماتی روی ۲،۵میلیون هکتار از اراضی غبارخیز داخلی انجام شده تا از شدت غبارخیزی آنها کاسته شود. چیزی که من انتظار دارم این است که این ۲،۵میلیون هکتار از کانون‌ها شناسنامه‌دار شوند که من دانشگاهی بتوانم به‌راحتی به جزئیات اطلاعات این اقدامات دسترسی داشته باشم. یکی از اقداماتی که باید برای مقابله با تولید و انتشار گردوغبار انجام شود و بسیار اهمیت دارد، کشاورزی‌های تخریب‌پذیر است، برای مثال مساحت زمین‌های کشاورزی کشور عراق که به‌شدت گردوغبار تولید می‌کنند، بسیار زیاد است.